

κή υπόταση, ταχυκαρδία ή βραδυκαρδία ανάλογα με τη δόση. Μπορεί να φέρει έμετο. Δίνεται από το στόμα ή με υποδόρια και ενδοφλέβια ένεση.

Συνεχής χορήγηση, ακόμη και σε μικρές δόσεις, προκαλεί αντοχή και εξάρτηση με σύνδρομο στέρησης. Δίνεται σε ισχυρούς μετεγχειρητικούς πόνους και σε δυνατούς πόνους καρκίνου.

● **πεθιδίνη**: παρασκευάζεται συνθετικά από την μορφίνη. Έχει μικρότερη αναλγητική δράση, δεν καταστέλλει το βήχα και προκαλεί λιγότερο ύπνο και δυσκοιλιότητα. Αναπτύσσεται και σ' αυτή αντοχή και εξάρτηση. Δίνεται από το στόμα ή με υποδόρια ένεση σε μέτριους πόνους και στο τελευταίο στάδιο του τοκετού.

Από τα ασθενέστερα αναλγητικά ενδιαφέρουν περισσότερο η κωδεΐνη, η δεξτροπροποξυφαΐνη και η πενταζοκίνη.

● **κωδεΐνη**: Έχει είκοσι φορές ασθενέστερη αναλγητική δράση από τη μορφίνη. Δεν προκαλεί ύπνο, αλλά φέρνει μεγαλύτερη δυσκοιλιότητα και έμετο. Δίνεται από το στόμα σε συνδυασμό με ασπιρίνη. Εξάρτηση από την κωδεΐνη είναι σπάνια αλλά μπορεί να συμβεί. Καταστέλλει περισσότερο το βήχα, γι' αυτό χρησιμοποιείται σαν αντιβηχικό φάρμακο σε μορφή σιροπιών.

● **δεξτροπροποξυφαΐνη**: Έχει την ίδια αναλγητική δύναμη με την κωδεΐνη. Χορηγείται από το στόμα με ασπιρίνη ή παρακεταμόλη, σε μέτριους πόνους. Προκαλεί μικρή εξάρτηση και έμετο.

● **πενταζοκίνη**: Έχει αναλγητική δύναμη μεταξύ μορφίνης και κωδεΐνης. Χορηγείται από το στόμα σε μέτριους και έντονους πόνους. Σπάνια προκαλεί εξάρτηση.

Ανακεφαλαίωση

Τα ενδογενή οπιοειδή πεπτίδια και τα οπιούχα αναλγητικά, διεγείρουν τους οπιοειδείς υποδοχείς του κεντρικού νευρικού συστήματος και αναστέλλουν την αντίληψη του πόνου. Τα οπιούχα αναλγητικά διακρίνονται σε ισχυρά (μορφίνη, πεθιδίνη) και ασθενέστερα (κωδεΐνη, πενταζοκίνη κ.ά.).

Δίνονται συνήθως σε πολύ ισχυρούς πόνους, με βασική παρενέργεια ότι προκαλούν αντοχή και εξάρτηση με σύνδρομο στέρησης.

Ερωτήσεις

1. Ποιος ο μηχανισμός του πόνου.
2. Ποια τα οπιοειδή πεπτίδια και η δράση τους.
3. Τι είναι οι οπιοειδείς υποδοχείς.
4. Ποιος ο μηχανισμός δράσης των οπιούχων αναλγητικών.
5. Ποια η δράση και οι παρενέργειες της μορφίνης.
6. Ιδιότητες και χρήση της πεθιδίνης.
7. Ιδιότητες και χρήση της κωδεΐνης.
8. Τι γνωρίζετε για την δεξτροπροποξυφαΐνη και την πενταζοκίνη.